

erschöpfte bei Mangel an Weizen und in dem nächsten Zeit das jugoslawische Gebiet eine kleine Erleichterung durch Lieferung von geringen Mengen an Fett, Getreide und Eiern bieten können." („Glede žita in moka smo mi Nemci izključno navezani na tujino, ker je naše pridelovanje v vseh (nemškoavstrijskih) deželah razun Gornje Avstrije popolnoma izčrpano. Mogoče nam bo v bližnjem času mogla Jugoslavija nekaj malega glede masla, žita in jaja nuditi.")

Tako daleč je torej že glad prisilil Nemce, da prošnje nas Jugoslovane kruha. Kaj pomaga Nemcem njih zagrizenost, samo od „edinozveličavnega“ nemšiva tudi najbolj nadut Nemec ne postane sit. In če želodca kruli, potem pa je tudi pri Nemcu padla osabnost pod ničlo. In to smo hoteli doseči. Nemci in nemčurji so vpili in pridigovali o Nemški Avstriji, kakor o kakih obljubljeni deželi, kjer je vsega v izobilju, kjer se čedi mleko in med. Zalibog, da so naši ljudje še danes mnogi tako zaručani in verujejo, da je v Nemški Avstriji bolje. Le pojdite v lačenbergaško in tudi najbolj zagrizen nemškutar bo postal pameten. Nemci vedo, da imamo Jugoslovani rodovitne pokrajine, da je pri nas dovolj živil, zato pa bi se radi polastili naših krajev, da bi tako mogli priti do živil. Nemci bi radi zopet naprej rekvirirali in odvzemali slovenskemu kmetu, ker sami nič nimajo. Ker Nemška Avstrija nič nima, zato pa Nemci in nemčurji nočejo odtod in se držijo n. pr. edinstavljeni nemški uradniki naših krajev račun kak kova.

Nemci so v Gradcu pred tedni nabili lepake, na katerih utemeljujejo, zakaj pravzaprav zahtevajo naš rodovitni Slovenski Štajer pod Nemško Avstrijo. Ta letak pravi: „Weil das Draugebiet mit seinem Ueberschuss an Getreide, Kartoffeln, Vieh und Schweinen, Geflügel und Eiern zur Ernährung unseres unproduktiven Berglandes und der Landeshauptstadt Graz unbedingt notwendig ist." („Ker je dravsko ozemlje s svojimi bogatimi pridelki žita, krompirja, živine, svine, perotnine in jaja za prehrano našega (nemškega) nerodovitnega gorskega ozemlja in mesta Gradca neobhodno potrebno.")

Tako torej, bratje Slovenci, sedaj vidite tiste dobrote v Nemški Avstriji! Sodite sami, kje je — boljše!

„Dragi narodnjaki“ *

Listke s tem napisom so metali nemški „ptiči“ na naše obmejne kraje. Te ptičke-nemčurčke strašno peče, da ne smejo več samovoljno gnjezditi po solnih goricah Slovenske Štajerske, puliti naše porje in piti slovensko kri. Zato skušajo s farizejskim hinavstvom metati pesek v oči našega ljudstva, da bi ga oslepili in ne bi videl volka v ovčji obleki, ki se vedno upa dobiti nazaj iztrgan mu plen ter nestrpno preži in čaka, da bi ga zopet zgrabil in davil in trgjal, kakor poprej v blaženi Avstriji. Pa ne bodeš, Miha! Slovenski kmet ni tako zabiti, kakor si misli nemški Mihel, da ne bi spoznal nevarne zanjke, ki mu jo nastavlja v teh letakih. Ti letaki so pismo goljufa, ki je pravdo izgubil, pa se skuša spet svoje mu bivšemu združniku približati, da bi ga vnovič opeharil in lupil. Kar najvišje cene obljublja, da smo le za Nemško Avstrijo! Zakaj ne, saj nemške banke tiskajo naprej „papir“, kolikor se jim zljubi. V Gradcu pa so razbili mestno hišo radi previsokih cen. Mihil, vemo, brez našega vina in sadja ne moreš živeti, pa boš prišel rad po njega v Jugoslavijo, ga dobro plačal in se pripeljal seboj železa, bakra, soli. Obleko pa že zdaj Ljubljana mnogo ceneje prodaja, nego Gradec. Ob koncu letaka še prida Mihel „zriža-pesmico“, da bi svoje backe bolj ganil. Podamo jo tukaj v obliki nekaj spremenjeno, da se lažje spozna nje prava misel in namen. Obenem pridene odgovor slovenskega kmeta:

Nemškega „ptiča“ tožba.

Slovenska ti Štajerska mila,
Po tebi nemško srce hrepeni,
Nam molzna si kravica bila,
Zgubljena za nas si zdaj ti!

* Ta članek, ki odgovarja na znani nemčurški letak, o katerem smo pisali v zadnji številki „Slov. Gospodarja“, nam je poslal naš prijatelj iz Slovenskih gor. Dasiravno pesem ni noben umotvor, vendar kaže, kako si naše ljudstvo predstavlja svoje prijatelje v Nemški Avstriji.

Na stolčkih vseh prvih sedel

Nemčurčki oblastno smo mi,
V obilju smo tankaj živil,
Mnilo je — oh — to bolji!

Slovenski kmet, vendar spregledaj:
„Papirja“ dam, kolikor želim,
Pa zopet po mizo se vsesti,
Krog mize pa — nas posaditi!

Odgovor slovenskega kmeta:

Ne boš — nemški Mihel — nikdar več
Tu prve besede imel,
Pod tvojim tiranstvom sem peval
Krvavih si žuljev našel!

Za kapljico rujnega vina,
Ki naša ga tria rodi,
Dal rad boš železa in svina,
Obleko, plug, bakla, soli.

Tako, Mihel, že vendar spregledaj,
Pravica da mora na dan,
Resnice se enkrat navešiti:
Da tvoj da je — v grob zakopati!

Naši vjetniki v Italiji.

Ptujski odvetnik dr. Tone Gusač, ki se je pred kratkim vrnil iz italijanskega ujetništva, nam je poslal to-le poročilo:

Po razpadu Avstrije je Italija vvela avstrijske ruske ujetnike tam jih naselila pa svojih taborih. Med drugim jih je bilo v Cassinu par sto. Le-ti so dvakrat napadli kantino ter pobrali živila, kar so bili izgledovani. Nato so se javili k raportu ter tam izjavili italijanskemu poveljniku: „Mi se pritožujemo, ker moramo tukaj mnogo več stradati nego smo praje v Avstriji in nimamo nikake svobode.“

V Avstriji torej v najslabšem času gladovanja ruski ujetniki niso stradali toliko kot v Italiji v dobrih taborih.

Jaz sem videl med drugim v Rimu naše vojne ujetnike, ki so izgledali kot mrtva senca, dočim so bili italijanski vojaki silno dobro rejeni.

Enemu naših revežev sem ponudil skozi okno barake, v kateri sem čakal na vlak, kos kruha. Bil je neizmerno vesel presenečen ob pogledu na ta kos kruha, razširil je roke, da bi segel po njem, a odrekle se mu noga vsled oslabelosti in mož je padel. S trudom se je dvignil potez, rekoč, da je popolnoma sestradan.

Par minut pozneje vidim skozi rayno isto okno barake, da naš sestradan ujetnik tlači polovico z blatom prepojeno oranže v usta. Izraz njegovega obraza je bil grozno mučen in strnjen od strašnega življenja in pomanjkanja.

V dveh taborih sem videl skoro dan na dan iskati moštvo po smetišču ostanke živil, da bi si malo utofili glad.

Komur se godi v količkaj dobro, naj se ne spominja svojih ujetih sorodnikov samo s praznimi vzdihljaji, ampak naj tudi kaj pošlje, da si nekaj opomorejo. Razven tega se mora zanimati, za nje časopisje in sploh javno mnenje, da se njihov položaj izboljša, oziroma da se takoj vrnejo v domovino.

V spomin padlemu junaku!

(Alojziju Tovorniku, poddesetniku kralj. SHS celjskega pešpolka, čuma iz Dobja pri Planini na Spod. Štajerskem, padel junaške smrti dne 31. III. 1919 v bojih za Dobrovo pri Velikovu.)

Črna, temna noč je zagrnila tvoje mlado življenje. Ni Te več, tovariš naš. Nikdar več ne bo čulo naše uho Tvojih ubranih pesmi, s katerimi si nas razveseljeval. Kakor blisk se Ti je utrgala struna, in pevec naš si odložil harfo ter odšel v deželo zaželjenega pokoja. Živel, trpel in plakal si za domovino, kot njen mučenec si jo ostavil ter šel počivat v senca duhov, iz katere nam kličeš: „Mrtev Vam v grobu razklenem roke, ko pridete tudi Vi enkrat na moj grob k meni zaspati!“

Tovariš, nikdar Te ne pozabimo, vedno nas bo bolela izguba, da Te ni več v naši sredi.

Naš Tvojim junaškim grobom bodo šumeli ponočni vetrovi, valovi Ti bodo še mnogo let peli pogrebno pesem, Tvoje kosti strohne in razpadejo v prah. A spomin do Tebe ne ugasne nikdar v naših srcih. Ljubezen, ki si jo gojil do nas in do lepe naše domovine, ta ljubezen nas bo spremljala povsod, kot zvezda nam bo svetila v temni noči, na to Tvojo

svetilo se bomo odzvali, saj iz ne bo nikoli zaslina. Ker le ona nam bo varovala ter nam kazala, po kateri poti moramo tudi mi hoditi, da bomo res vselje stivali „Majke Slave“, katere mučnik si bil.

Širokogrudna zemlja ti,
sprejmi ga v prostora svoje
In kot mu nekdanj mati v sili,
zapala je — zopet mu tudi bli
Spavaj, spavaj!

Kot pisanje Mladca.

Za hmeljarje.

Dne 24. marca se je vršila v Katan 50. glavna skupščina „Južnoštajerskega hmeljarskega društva“, katero je prisosteval med najzanimivejše vseh dosedanjih glavnih skupščin tega društva. Skupščina je predsedoval društveni predsednik, veleposestnik iz Kupan Franjo Roblek. Iz letnega poročila posnamemo sledeče:

Društvo je stelo v preteklem letu 82 udov. Do sedaj je znašala članarina letno 2 K, katere se povišala na pet K. Društvo spremeni svoje dosedanje ime in se o v bodoče zvalo „Hmeljarsko društvo za Slovenijo“ s sedežem v Žalou. Leto 1918 je bilo za hmeljarje skrajno neugodno, kajti v Savinjski dolini se je pridelalo komaj okrog 2400 met. stotov hmelja. Hmeljske cene so bile izvanredno visoke, toda žal ker je izvoz hmelja vsled prometnih ovir postal nemogoč, se še nahaja v Savinjski dolini hmelja lanekega pridelka za 1½—2 milijona K, ki čaka na izvoz. Društveni dohodki so znašali 1207 K, izdatki pa 79 K. Med dohodke je tudi prisostevali državno podporo bivše države po 800 K, katero je društvu izposloval sedanji ministrski podpredsednik dr. Korošec, ko bivši državni poslanec, za kar mu je občni zbor izrekel prisrčno zahvalo. Na skupščini so bile sprejete sledeče resolucije: Vlada se naproša, da pospešuje izvoz hmelja in ga ne ovira z morebitnimi konpenzacijami za to blago, kajti če mora čakati na izvozno dovoljenje, izgubi že v prvem letu čez 50% svoje kakovosti. Končno se vlada naproša, da gleda hmelja in hmeljske kupčije sploh ne ukrene ničesar prejšnje tozadevno ni dobila potrebnih pojasnil o Hmeljarskega društva za Slovenijo, katero društvo deluje že 40. leto.

Ko je predsednik odgovoril še na razna vprašanja glede valoriziranja hmelja v bodoče, je zaključil glavno letno skupščino.

Razne politične vesti.

Zaupen sestanek vodstva SKZ. V torek, 19. 4. aprila zvečer, se je vršil v uredništvu „Straž“ zaupen sestanek vodstva SKZ, na katerem je poročal poverjenik dr. Verstovšek o političnem položaju. Storili so se važni sklepi glede organizacije na strani.

Kmečkemu stanu na Spodnjem Štajerskem. Vsi stanovi v novi državi se organizirajo. V združbi je moč. Tudi kmetovalci in gospodarji se mora združiti v mogočni organizaciji, ki bo vstrajno dosledno zastopala težnje kmečkega stanu. Le Slo Kmečka Zveza (SKZ) je primerna organizacija našega kmeta, ker je dokazala v dolgoletni politični borbi, da ona edina zastopa prava narodna, vseska in gospodarska načela. Nevstrašeno je šla in šla tudi v bodoče v boj za pravice našega kmeta, treba je, da se zopet vse vrste kmečkega stanu vsi činitelji, ki podpirajo kmečki stan, zberejo in organizirajo v SKZ. Voditelji in zaupniki, na delo!

Zaupnikom SKZ. Snujte po vseh župnijah in bora SKZ! Postavite povsod zaupnike ter od vs strani vedno poročajte o političnih in gospodarskih zadevah na tajništvo SKZ v Mariboru, Koroška sta št. 5, I. nadstropje. Prirejte pridno shode sestanke ter si pomagajte med seboj. V Mariboru mammo le malo govornikov na razpolago in ti ne reje obhoditi cel Spodnji Štajer. Časi so resni, le ba in brezbriznost bi bila sedaj naravnost vel pregreha. Na delo!

Hujškači morajo čez mejo. Deželna vlada Slovenije je sklenila, da se vsi odstavljeni uradniki učitelji in železničarji izženejo čez mejo. Ti ljudje imajo 24 ur časa na dan in ker nimajo drugega pravka, pa hujskajo od hiše do hiše proti Jugosloviji. Tukaj so radi, ker imajo pri nas vsaj dovolj kruha, v Nemški Avstriji pa b. mara! člađavati. Ši pridni slovanski uradniki rimate stanovanj, jim delajo ti hujškači napotje. Le proč z njimi!